

Stará Evropa, nová medicína: Zápisky z erasmu v Heidelbergu a Mannheimu

15.7.2023 - Kateřina Křenová | 2. lékařská fakulta UK

Studenti o stážích Erasmus

Absolvent Všeobecného lékařství Jakub Moravec sepsal své zážitky a postřehy z pobytu v Heidelbergu a Mannheimu.

Myšlenka odjet v rámci studia do ciziny mi vytanula poměrně pozdě. Mám pocit, že v dobách začátků mého studia na naší fakultě nebylo úplně běžné odjíždět na zahraniční stáže a následně se pak moje rozhodnutí oddálilo ještě více kvůli koroně. Každopádně v polovině pátáku to na mě přišlo.

Ze zemí, kam vyjet, se vzhledem k mojí jazykové vybavenosti nabízely buď severní státy v angličtině, nebo sousední německy hovořící státy. Nakonec vyhráli naši odvěcí sousedé a já se rozhodl, že nutně potřebuju do Heidelbergu.

V počátcích jsem se na vlastní pěst snažil univerzitu kontaktovat skrze program 4Alliance +, nakonec se však vše podařilo zařídit relativně hladce díky programu Erasmus+. Z původně plánované krátké stáže se také vyklubal sedmiměsíční studijní pobyt se vším všudy.

Nejdřív mě čekal měsíc přípravného kurzu a volitelných předmětů na staré univerzitě. Rozřazovací test mě šoupl do vedoucího pelotonu. Sešlo se nás už takhle v předstihu před začátkem semestru kolem čtyřiceti.

Odpoledne a večery strávená na Neckarwiese už mi asi na vždy zůstanou v hlavě. Ten pocit volnosti, pozdního léta, parkové atmosféry s kolegyněmi a kolegy za vůně grilovaného masa, prostě zhmotnění studentských let, které jsem v uspěchané Praze spíše nezažil.

Bylo velice milé, že jsem mohl v Heidelbergu zastihnout Lukáše Vaňka z naší fakulty, který se akorát připravoval na návrat zpět a mohl mi po svém semestru předat spoustu tipů a uvést mě např. do slavné Untergasse Strasse, kde bují studentský život ve dne v noci.

Ještě před příjezdem mi bylo nabídnuto přihlásit do Buddy programu, a tak jsem tak učinil. Na konci září se mi konečně ozval slíbený kontakt. A musím říct, že to hodně klaplo.

Theo, také student medicíny, velice aktivní ve výzkumu hematoonkologie, mě zavedl do života studentského živlu, seznámil mě s mnoha dalšími kolegy a pomohl mi s mnoha organizačními záležitostmi na univerzitě.

Mimo všechny tyto velice praktické rady mě první den semestru uvedl oknem přes pánské záchody z ulice (protože už bylo plno) do mýtického klubu BOHO, který je odvěkým centrem setkávání studenstva v Heidelbergu.

Stěhování do Mannheimu

Stěhování do Mannheimu a začátek semestru na Mannheimské lékařské fakultě Univerzity v Heidelbergu – něco jako 2. fakulta, k tomu s nejdelší nemocniční emfiládou v Evropě – se blížil.

Moje nová kolej v Mannheimu byla zcela nová. Bydlel jsem s kolegyní z Kazachstánu a s kolegou z

Jižní Korey.

Město Mannheim byl úplně jiný svět než Heidelberg. Druhou světovou válku v podstatě nepřežilo, a tak od základů znovu vyrostlo v minulých dekadách. Nese převážně prvky brutalismu nebo novějších slohů. Obyvatelstvo tvoří z velké části Turci či další národy z Blízkého východu a Turecka.

Městská vybavenost byla vsutku skvělá, od opery a Kunsthalle, po univerzitní sportoviště, bazény, parky, bary, kavárny..., člověk si musel akorát zvyknout, že se nepohybuje ve skanzenu jako v Heidelbergu.

V mém dalším studijním plánu stály především praktické stáže na nejružnějších odděleních a dvouměsíční předmět pediatrie s 5. ročníkem. Vše se mi podařilo do mého pražského studijního plánu nakonec nějak zakomponovat tak, že mi bylo ke státnicím vše uznáno.

První dny na oddělení byly opravdu krušné, nové prostředí, cizí jazyk... i přes zkušenosti z covidových oddělení jsem byl zcela hozen do vody, především jazykově.

Bohyně a borci

Největší stresy jsem měl z telefonu, který jsem dostal. Z počátku jsem bádenštině moc nerozuměl, žádná *hochdeutsch* to nebyla, a tak každý hovor znamenal luštění morseovky a domýšlení z několika slov, co asi mám udělat nebo kam se mám dostat.

Kromě nezvyklostí na oddělení, například používání pojízdných počítačů, již výše zmíněných telefonů nebo pevné linky, jsem musel zapisovat celé vizity a zavádět cévní přístupy. Dokonce mě nechali v prvních dnech založit i centrální žilní katetr.

Asistování na sále bylo také intenzivní. Většinou jednalo o složité operace kolorektálních karcinomů, Mannheim je totiž centrem těchto onkologických onemocnění.

Všichni mí kolegové, takzvaní slovutní „pejotleři“ (tedy studenti 6. praktického roku), mi přišli jako totální bohyně a borci. Fungovali prostě jako sekundární lékaři u nás v Česku tak v druhém až třetím roce po škole.

Měsíc utekl jako voda, a když už člověk rozuměl řeči, trochu věděl, jak to chodí, a neztrácel se na chodbách, začínal mi dvouměsíční blok pediatrie se studenty z pátého ročníku.

Výuka byla koncipována jako soubor seminářů, praxí v menším počtu studentů a praktických cvičení. Harmonogram, vyučující a skupiny byly jasně dány několik měsíců dopředu, musím říct, že vše fungovalo jako na drátkách.

Témata byla jasně strukturována dle nejčastějších výskytů v dětské populaci, snad nejrozsáhleji pojato bylo téma exantémových onemocnění. Výuka byla interaktivní, před některými semináři musel člověk vyplnit test, na který se musel připravit, aby mohl následně vůbec praktické cvičení absolvovat.

Probíhaly i například týmové soutěže na základě kazuistik apod. Další záležitost byly individuální praxe v ambulancích pediatrií ve městě.

Způsob výuky mě nadchl, To, co do nás naši profesori v rámci pediatrie na naší fakultě nalijí, je mnohonásobně větší penzum znalostí (od vzácných chorob atd. přes nejružnější nejnovější trendy v léčbě IBD), nicméně mám pocit, že zde bylo hlavním cílem předat nejčastěji se vyskytující se obtíže, se kterými se lékař setká v praxi nejčastěji, a je třeba vědět, jestli je to průšvih a co musím okamžitě

udělat, nebo jestli to počká na specialistu.

Zimní temné dny mi zpestřovaly setkání s přáteli, například pozdní Badenský Haus-Oktoberfest, mezi studenty úplně ulítě oblíbené vánoční trhy s punčem, nebo večery v divadle v Heidelbergu, kam jsem se často vracel. A nezapomenutelné barokní opery a koncerty v nedalekém zámku Schwetzingen.

Zkouška z pediatrie byla složena ze dvou částí, psaná ve formě multichoice testu a ústní zkoušky. Otázky byly dlouhé, formulovány spíše na základě kazuistik „co budete dělat, když...“. Také ústní zkouška probíhala formou konkrétního případu a postupu. Zkoušku jsem složil týden těsně před Vánoci.

V poli

Abych nezahlélel, domluvil jsem si v rámci volna praxi v interní ambulanci na samých hranicích na Šumavě v ordinaci pana doktora Rudolfa Balouna, infektologa z univerzitní kliniky v Regensburgu, kde jsem dostal skvělé základy sonografie, opáčko infekčního lékařství a viděl nejrůznější případy od plicní embolie, která se tvářila zcela nenápadně, přes aneurysma břišní aorty až po nejbanálnější obtíže.

Oproti univerzitní klinice to byl jiný svět, svět *polní medicíny*, ale svět, který byl možná v něčem ještě náročnější. Člověk musí být totiž opravdu ostražitý a nic nepodcenit. A i přes tisíc banálních případů ten jeden jediný závažný nesmí přehlédnout.

Po Silvestru v Praze jsem se vrátil do plného záprahu nyní na kardiologickou kliniku v Mannheimu. Opět jsem se ocitl úplně v jiném světě. Dlouhé interní vizity, spoustu EKG a mnoho hodin v echo a ergo ambulancích a na katetrizačním sále.

Následoval blok nefrologie, kdy jsem byl úplně ztracený v elektrolytech, dialýzách a pochopil jsem, že spíš opravdu inklinuji k chirurgii. Ale dobrá zkušenost!

Pak už to šlo rád naráz. Jaro utíkalo jako voda. Čekaly mě praxe na neurochíře, dětské chirurgii, kardiochirurgii a urologii. Na neurochíře člověk na sálech spíš jenom koukal – operovaly se tam hlavně mozkové nádory – a spíš dělal staniční práci.

Asi nejzajímavější byla urologie, kde mě opět zapojili do procesu především v urgentních ambulancích. A tak jsem se opět dostal do první linie, v té době již s dostačující úrovní jazyka. Spoustu sonografie, cévkování a diferenciální diagnostiky. V té době jsem se již po večerech učil na státnici z chirurgie, která mě čekala po návratu do Čech.

Rád bych všechny, kteří ještě váháte, vyjet na studia do zahraničí, podpořil v tomto rozhodnutí. Ve všech ohledech je to obohacující zkušenost – nejen pro vás, ale i pro kolegy a učitele, se kterými se v zahraničí setkáte.

Více o studentském životě naleznete v příloze, stejně tak jako tipy na výlety do okolí Heidelbergu a Mannheimu.

heidelberg_esej_final_kor.docx

<https://www.lf2.cuni.cz/clanky/stara-evropa-nova-medicina-zapisky-z-erasmu-v-heidelbergu-a-mannheimu>